

bestemmer alle deres Skridt. Folkethingsparlamentarismen! Hvis de Herrer, der slutte sig sammen under det Banner at forene sig mod Folkethingsparlamentarismen, vilde være saa venlige at føie dertil „og Landsthingsparlamentarismen“, vilde det være et Program, hvortil jeg aldeles kunde slutte mig. Men Landsthingsparlamentarismen nævner man ikke. Og dog er det Ene, som man angriber en luftig Skikkelse, som endnu ikke har set Tilværelsen, det Andet er lyslevende, det har levet i de sidste 7 Aar. Landsthingsparlamentarismen! Det er, som naar man saae to Folk staa ligeoverfor hinanden. Det er muligt, at der har været en Tilbøielighed hos Venstre til at fremhæve Folkethingets Enevillie, til at fremhæve, at alle de Andre skulle rette sig efter det. Det er muligt, og herved er da Frygten for Folkethingsparlamentarismen eller for denne Hoppen paa det ene Ben forstaaelig. Men af Frygt for at komme til at hoppe paa det ene Ben, overser man, at man nu i 7 Aar har hoppet paa det andet, det høire Ben. Efter min Opfattelse vilde det være ønskeligt, om vi dog kunde tilegne os den ganske simple Sætning, at det er bedst at gaa og ikke hoppe hverken paa høire eller venstre Ben. Men Ordet har ligesom et Spøgelse en saadan Magt og sjelden Kvast, at det ikke kan nytte at tale derom. Det er Banneret, der er løftet for dem — Folkethingsparlamentarismen! Rosenkilde fortalte mig engang en lille Historie. Der kom til ham en Dreng, som salbød ham en Fugl og sagde: „Vil Herren ikke kjøbe en Rattergal?“ Saa sagde Rosenkilde: „Men Dreng, det er jo ingen Rattergal, men en Graaspurv.“ „Sa,“ sagde Drengen, „Herren kan kalde det, hvad han vil, jeg kalder det nu for en Rattergal.“ Og det Samme er Tilfældet her: Det er Folkethingsparlamentarismen. Og hvorledes man end taler, saa siges der: Sa, I kunne kalde det, hvad I ville; vi kalde det nu Folkethingsparlamentarisme. Det er underligt at se i en Stad som Kjøbenhavn — jeg er knyttet til den ved mange Aaand; her er jeg født, her har jeg tilbragt mine Ungdomsaar, den har valgt mig til Medlem af Børgerrepræsentationen, af Skolekommissionen, af Stænderne, jeg søler megen Taknemmelighed mod Kjøbenhavn, men — det er underligt at se, hvorledes det Ord Folkethingsparlamentarisme kan betage Kjøbenhavnerne. Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Befæstning hviler ganske rolig, jeg har ikke set, at der er holdt nogen Forsamling derom eller hørt nogen Udtalelser derom. Det er Spørgsmaal, der ikke have videre Betydning, men — Folkethingsparlamentarismen! Der er

foreslaaet en Toldlov med store, gennemgribende Forandringer i den gjældende Toldlov; men det er ganske stille Magsveir; der sker ingen Samlinger eller Udtalelser, nei — Folkethingsparlamentarisme! Jeg tvivler derfor ikke paa, at det vil være muligt at sætte ogsaa det danske Folks Fantasi saaledes i Bevægelse, at det besluttede sig til virkelig at ville opføre Alt for Fædrelandet og ikke at ville overleve Fædrelandet. Men der er en stor Forskjel paa det Liv, vi have i Fantasi, og det Liv, man har i Virkeligheden; der er en umaadelig Forskjel derimellem. Alle disse store, heltemodige Beslutninger, som man har i Fredstid; hvem veed, om de bestode Proven, naar Nødens og Prøvelsens Tid kom? Hvem veed, om de da stode fast? I den Henseende har jeg nogen Tvivl. Man har fra Fortiden Exempler paa, at Folk virkelig have bragt det til Udførelse, at de virkelig ere gaaede i Døden, at de have drøbt deres kjære Slægtninge, selv styrtet sig i Døden og opoffret al deres Eiendom, fordi de ikke vilde overleve deres Fædreland. Der er ikke eet, der er flere Exempler derpaa; men det passer ikke paa vore Forhold. Den Gang, da et saadant Heltemod gjorde sig gjældende, blev Krigen ført paa en anden Maade. Naar man vidste: Derjom Du bliver befejret, vil Du blive solgt som Slave, og Alt, hvad Du har, vil blive taget fra Dig, da var et saadant Heltemod forklarligt. Naar man derimod kan sige til sig selv: Jeg beholder dog min Gaard og min Eiendom, jeg kommer maaste nok til at betale nogen større Skat, men en Plyndring af min Eiendom vil ikke finde Sted, saa tror jeg ikke, at det vil være muligt at tilveiebringe en saadan blivende Patriotisme.

Naar vi nu spørge, hvad der skulde være at gjøre for at forlænge Fædrelandets Tilværelse, ja, da tror jeg, at man egentlig ikke burde blive staaende ved Befæstning. Det være mig tilladt at udtale min Mening, jeg veed, at den ikke stemmer med deres Overbevisning, men tillad mig at sige, at jeg beklager, at de have nedlagt Landkadetakademiet. Jeg har set, at dette i sin Tid frembragte virkelig dygtige Officerer, som bestode Krigens Prøve. Jeg beklager, at det er nedlagt. Der er en Udsættelse, hvori man er tilbøielig til at gjøre sig skyldig; det er den, at man sætter Kundskaber over Karakteren. Det er ikke nok, at en Mand ved en Examen kan gjøre Rede for visse Kundskaber; det kommer an paa, hvorledes hans hele Karakter, hvorledes hans Villie er paa-virket deraf. Tag f. Ex. en rigtig opvakt Husmands søn; det staar for ham som noget af det Høieste i Livet, om han kunde blive